

SATAN en ONREINE GEESTEN

De goden die niet bestaan

Satan en onreine geesten, de goden die niet bestaan

Vertaald en bewerkt door Israëlwaarheid.com

Uitgegeven door:

Israelwaarheid.com & Christian Identity Ministry

Inleiding

Door de eeuwen heen hebben kerkelijke tradities, menselijke overlevering en invloeden van buitenaf een beeld gevormd van de duivel dat diep verankerd zit in het denken van miljoenen mensen. Het gangbare idee dat de duivel een gevallen engel is die ooit in opstand kwam tegen God en sindsdien als een machtige tegenstander de wereld beheerst, wordt zo vaak herhaald dat het bijna als vanzelfsprekend wordt aangenomen. Maar dit beeld vindt zijn oorsprong niet in de oorspronkelijke Bijbelse teksten.

Wanneer we terugkeren naar de Schrift zelf, ontdekken we iets heel anders. De woorden satan en duivel hebben in hun oorspronkelijke betekenis niets te maken met een mythische, eeuwig bestaande vijand van God. Satan betekent eenvoudigweg “tegenstander” en duivel (Grieks: diabolos) betekent “lasteraar” of “vals beschuldiger”. Beide termen worden in de Bijbel toegepast op mensen, engelenboodschappers, politieke heersers en zelfs op hele systemen die zich verzetten tegen Gods orde.

Veel misverstanden zijn ontstaan door verkeerde interpretaties van passages zoals Jesaja 14 en Ezechiël 28, waarin in werkelijkheid aardse koningen worden aangesproken. Beeldspraak, poëzie en profetische taal zijn in de loop der tijd door theologen toegepast op een zogenaamd gevallen engel, waardoor een nieuw, niet-Bijbels verhaal is ontstaan. Invloeden uit het Perzische dualisme, met zijn idee van twee eeuwige strijdende machten, hebben dit valse beeld verder versterkt.

In zowel het Oude als het Nieuwe Testament zien we dat satan en duivel vaak verwijzen naar concrete tegenstanders in de wereld: corrupte leiders, onderdrukkende rijken, religieuze systemen die de waarheid verdraaien en ideologieën die Gods volk misleiden. In de profetische geschriften wordt dit vaak verbeeld met symbolen als de draak en het beest (Openbaring 12 en 13), die staan voor wereldrijken en machtsstructuren die tegen God ingaan.

Jezus Christus heeft in Zijn leven, dood en opstanding de beslissende overwinning behaald op alles wat de mens gevangen hield: zonde, dood en de aanklacht van de tegenstander. De Schrift leert dat deze vijand niet een gelijkwaardige macht naast God is, maar slechts kan opereren binnen de grenzen die God Zelf stelt.

Wie de Bijbel leest zonder de bril van eeuwenoude tradities, ziet dat de strijd van de gelovige niet draait om angst voor een mythische duivel, maar om standvastigheid tegenover onrecht, leugen en afgoderij. De roeping is om trouw te blijven aan Gods wetten en Zijn Koninkrijk, wetend dat de overwinning al is behaald door Christus.

Deze studie wil de misvattingen rond de duivel en satan ontrafelen en de lezer terugbrengen naar het heldere, oorspronkelijke getuigenis van de Schrift. Het is een oproep om oude dogma's te toetsen, menselijke overlevering los te laten, en te bouwen op het onwankelbare fundament van Gods Woord.

Hoofdstuk 1

De Naam van onze Heiland en het Werkelijke Onderwerp

Voordat we ingaan op onze schriftuuranalyse over wat satan werkelijk is, wil ik eerst een korte toelichting geven over de naam van onze Heiland. In de komende gedeelten zul je mij soms naar Jezus Christus horen verwijzen met die naam, Jezus, en op andere momenten noem ik Zijn Hebreeuwse naam Jezus (Christus). In de afgelopen jaren is de naam Jezus (Christus) door sommigen gedegradeerd. Sommigen beweren dat deze naam niet door God geïnspireerd is, of erger nog, dat hij zelfs kwaad zou zijn. In feite lijkt het erop dat Gods gedenknaam van God, van waaruit wij Jezus (Christus) krijgen, onlangs ook aan de kant is geschoven op basis van overhaaste conclusies. Het anti-God en anti-Jezus (Christus) standpunt kan gemakkelijk worden weerlegd, en dat gaan we uitgebreid behandelen in een aparte, langere studie over dit onderwerp, maar niet hier.

Er is ook interessant bewijs te onderzoeken over varianten van Jezus (Christus), zoals Yeshua, waar we op een geschikter moment op terugkomen. Bovendien gebruiken sommige groepen een secundaire, indirecte betekenis van het woord 'naam', namelijk 'gezag', om Gods naam volledig te vermijden, te negeren en te verwerpen. Dat moet ook onderzocht worden, want naam betekent in de eerste plaats reputatie, bekendheid, waarvoor iemand bekendstaat en wat hij heeft gedaan. Het betekent slechts in mindere mate gezag. We zullen ook de juiste betekenis van 'gezag' behandelen in de studie op datzelfde onderwerp.

Maar, zodat de luisteraars die vandaag studeren over de termen satan en de duivel zich volledig kunnen richten op het onderwerp, zou het behulpzaam zijn om niet afgeleid te worden door de vraag of de naam Jezus juist is of dat de naam Jezus (Christus) juist is.

Kort samengevat: de namen Jezus en Jezus (Christus) zijn beide schriftuurlijk, want uiteindelijk komen zij beide voort uit het Hebreeuwse werkwoord hava, wat betekent 'zijn', 'bestaan', 'ademen', 'levend zijn'. We zien die betekenis van hava in het Hebreeuws en Chaldeeus Lexicon van Gesenius, bladzijden 219 en 337. Dit Hebreeuwse woord is de stam waaruit God aan Mozes zei dat Hij de grote 'Ik ben' is, en verklaarde dat Hij God is, van de Hebreeuwse letters Jod-Heh-Vav-Heh in Exodus 3:15, een naam die in verscheidene Schriftgedeelten wordt verkort tot 'Jah'.

Ik ben niet de enige die zal opmerken dat 'Jah' leven betekent als het op God wordt toegepast. Kijk naar:

Psalm 68:4-5 "Zingt God, psalmzingt Zijn Naam; verhoogt Hem, die daarheen rijdt door de vlakke velden; want Zijn Naam is HEERE, en springt op van vreugde voor Zijn aangezicht. Vader der wezen en Rechter der weduwen is God in de woonstede Zijner heiligheid."

In de Farrar-Fenton Bijbel vertaalt men 'Jah' als 'Leven'. Degenen die Gods naam 'Leven' (Jah) en 'de redding van Jah', namelijk Jezus (Christus), willen onderdrukken, hebben veel uit te leggen over waarom de oudtestamentische profeten de eer hadden om Gods verkorte naam als deel van hun eigen naam te dragen. Ik denk aan Jesaja, Obadja, Zacharia, Hosea, Jeremia, Zefanja en andere mannen van God.

Bovendien is het verheerlijken van die naam 'Jah' ook een overwinningskreet van nieuwtestamentische christenen, zoals we zien in:

Openbaring 19:1 "En na dezen hoorde ik een grote stem van een grote schare in de hemel, zeggende: Halleluja! De zaligheid en de heerlijkheid en de eer en de kracht zij den Heere, onzen God."

Openbaring 19:6 "En ik hoorde als een stem van een grote schare, en als een stem van vele wateren, en als een stem van zware donderslagen, zeggende: Halleluja! Want de Heere, de almachtige God, heeft als Koning geheerst."

Daar betekent het: 'Prijs God, prijs God, prijs God'. Dat is afkomstig van de apostel Johannes op het eiland Patmos, waar hij deze lofzang 'Halleluja, prijs God' rechtstreeks van Jezus Christus ontving.

We zien zelfs in:

Hebreeën 4:8 "Want indien Jozua hen in de rust gebracht had, zo sprak Hij daarna niet van een anderen dag."

Hier is de naam Jezus uitwisselbaar met de naam Jozua, die in het Hebreeuws wordt uitgesproken als 'Jah-shu-wah'. Net zoals we in het Engels 'John' zeggen, maar in Scandinavische landen 'Yon', zonder verwarring over wie we bedoelen.

Natuurlijk is iedereen vrij om ervoor te kiezen de eeuwige levende God en Zijn Christus niet te prijzen. Liefde komt vrijwillig, niet door discussie, beledigingen of religieuze dwang. De Schrift leert ons dat Jezus de Kinsman-Redeemer is van ons leven, dat God ons heeft gegeven door Zijn levensadem. En daarop zeg ik: Halleluja.

De Inleiding tot de Studie over Satan

Dit boeiende onderwerp over de naam van onze Heiland zullen we in een latere studie uitvoerig behandelen, met verifieerbare verwijzingen die de Bijbelstudent zelf kan controleren. Maar vandaag gaan we het hebben over satan. We nemen een korte pauze, waarna dit audiogedeelte direct overgaat in de lessen, die doorgaan op meerdere tracks van deze CD in mp3-formaat.

Moge God Jezus u zegenen in uw studies en in uw arbeid van liefde in het getuigen voor het Koninkrijk van God.

Hallo broeders en zusters van het getrouwe overblijfsel in Jezus Christus. Dit is Kenneth Lent van de Faith of the Covenant Fellowship in Virginia. De lessen op deze CD vormen een Bijbelstudie over de woorden satan, de duivel en onreine geesten. Vele jaren geleden werden deze lessen opgenomen op audiocassettes en door onze bediening in Florida verspreid over Amerika.

Om up-to-date te blijven en meer onderzoek te bieden in dit zeer controversiële onderwerp, werd deze nieuwere CD geproduceerd in mp3-formaat, voor uw christelijke familiebibliotheken en voor persoonlijk gebruik op uw computer thuis.

Als we terugkijken naar enkele decennia geleden, was het onderwerp satan vrij goed uitgewerkt en schriftuurlijk gedefinieerd door verschillende christelijke Israëls Koninkrijksbedieningen, die ieder op hun eigen manier onderzoek deden naar dit intrigerende onderwerp. In de loop van die jaren was er geen enkel vers in de Schrift overgebleven waarin het woord satan ook maar enig verband had met een vermeende gevallen engel of kwade geest, noch dat satan een soort energieveld was dat ontspoord is, of welke andere fantasierijke betekenis dan ook.

Tegen de vroege en midden jaren 1990 beseften de meeste Israëls christenen eindelijk wat God ons al die tijd heeft verteld: dat de grootste satan waarmee we te maken hebben onze eigen zonden zijn – de overtreding van Gods wetten volgens:

1 Johannes 3:4 "Een ieder, die de zonde doet, doet ook de ongerechtigheid; want de zonde is de ongerechtigheid."

En dat de tweede grootste satan bestaat uit goddeloze mensen – sterfelijke mensen – die zich verzetten tegen de Koninkrijks wetten van de Almachtige God.

Maar sinds die tijd, zo'n 25 jaar geleden, zijn gebeurtenissen en de samenleving verder gegaan, en in dit geval verschijnen er opnieuw steeds meer bizarre ideeën die verwarring brengen over de woorden satan, de duivel en onreine geesten. We zijn nu beland in het tijdperk van sciencefiction en New Age mystiek, wat een nieuwe draai geeft aan oude bijgeloven.

In de middeleeuwen bestonden de duivel, satan en zijn trawanten uit vampiers en weerwolven die je zouden aanvallen als je 's nachts door een kerkhof liep of over een donkere weg ging. Mensen zouden zweren dat dit daadwerkelijk gebeurde. Maar in onze tijd lijken de weerwolven met pensioen te zijn gegaan, vervangen door hightech-duivels en satans rechtstreeks uit de 'Star Trek'-religie van Hollywood.

Vandaag de dag hebben we geen vleermuizen meer die in mensen veranderen en geen weerwolven die achter bomen vandaan springen. In plaats daarvan hebben we onzichtbare goden die uit de ruimte of uit de aarde zouden komen. De oude vleermuizen die van gedaante veranderden in mensen, hebben plaatsgemaakt voor hagedisachtige wezens die menselijke vormen aannemen. Wat dat idee betreft: alleen omdat de Bijbel sommige mensen 'slangen' noemt, betekent dat nog niet dat er letterlijk reptielachtige mensen onder ons rondlopen – net zomin als christenen, die in de Bijbel 'schapen' worden genoemd, letterlijk veranderen in echte schapen, rammen of lammeren.

Het idee is niet alleen belachelijk, het is een anti-bijbelse leugen, die de christelijke oudsten de plicht hebben te ontmaskeren. We worden ook lastiggevallend door occultisten die beweren dat er kosmische kwade gedachtenkrachten bestaan die spreken over ons uitspreken, en dat we tijd moeten besteden aan het afweren daarvan door middel van religieuze rituelen of mentale methoden – alsof heksen, tovenaars of magiërs werkelijk goddelijke krachten hebben.

De waarheid is dat de Schrift ons vanaf het begin leert dat er geen enkel persoon bestaat met bovennatuurlijke geestelijke krachten, behalve de levende God van Israël, God Almachtig, onze Schepper en Kinsman-Redeemer.

Psalm 62:11 "God heeft eenmaal gesproken, ik heb dit tweemaal gehoord, dat de kracht Gode toebehoort."

Prediker 8:8 "Er is geen mens, die macht heeft over de geest om de geest terug te houden, en er is geen macht over de dag des doods; en er is geen ontkoming in dien strijd, en de goddeloosheid zal haar bezitters niet redden."

Het is niet nodig dat punt eindeloos te bediscussiëren; we hoeven alleen maar Gods Woord hierover te lezen en te vertrouwen op wat onze Hemelse Vader ons duidelijk heeft verteld.

De Goden van de Volken zijn Geen Goden

Bestaan er andere levende bovennatuurlijke goden, duivels als het ware, zogenaamde goden van lagere rang dan de ene ware levende God? De Heilige Schrift verzekert ons vol vertrouwen: absoluut niet. We zouden geen onnodige angsten moeten toevoegen aan ons leven – een leven dat al genoeg problemen kent door onbelijden zonden en door de zonden van Amerika, een natie die Gods rechtvaardige wetten heeft verworpen.

Zijn de goden van de heidense stammen in de wereld werkelijk levende geestelijke wezens van andere planeten, of misschien demonische wezens uit het binnenste van de aarde? Dit is wat de Schrift ons vertelt over de andere goden van het wereldsysteem van naties.

In:

Deuteronomium 13:6-14 "Wanneer u uw broer, de zoon van uw moeder, of uw zoon of uw dochter, of de vrouw in uw schoot, of uw vriend die u liefhebt als uw ziel, in het geheim zou aanzetten, zeggende: Laten wij heengaan en andere goden dienen, die u niet gekend hebt, gij noch uw vaderen; uit de goden van de volken, die rondom u zijn, dicht bij u of ver van u, van het ene einde van de aarde tot het andere einde der aarde; dan zult u hem niet toestemmen, noch naar hem luisteren, noch zal uw oog hem verschonen, noch zult u hem sparen of verbergen; maar gij zult hem zeker doden; uw hand zal het eerst tegen hem zijn om hem te doden, en daarna de hand van al het volk. En gij zult hem stenigen, dat hij sterft, omdat hij getracht heeft u af te brengen van de HEERE, uw God, die u uit het land Egypte heeft geleid, uit het diensthuis. Dan zal gans Israël het horen en vrezen, en niet meer zo'n boze zaak in uw midden doen."

Maar droevig genoeg zegt God in:

Richteren 10:13 "Nochtans hebt gij Mij verlaten, en andere goden gediend; daarom zal Ik u niet meer verlossen."

En David zegt over de Almachtige God in:

Psalm 97:9 "Want Gij, HEERE! zijt de Allerhoogste over de ganse aarde; Gij zijt zeer verhoogd boven alle goden."

Ja, Gods Woord noemt in bepaalde context andere goden van de volken rondom onze christelijke landen. En we zullen zo dadelijk zien wat die context precies is. Sommige mensen geloven zelfs dat wanneer God in het eerste gebod zegt:

Exodus 20:3 "Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben,"

dit zou betekenen dat onze God de Allerhoogste is, maar dat er daarnaast andere levende geestelijke goden bestaan die slechts niet aan God Almachtig gelijk zijn. Maar dit is helemaal niet wat de Schrift leert. God Zelf zegt dat Hij niet wil dat wij andere goden erkennen, omdat het in werkelijkheid geen goden zijn. Het zijn óf het werk van menselijke handen óf slechts verzonnen goden.

Jesaja 45:5 "Ik ben de HEERE, en niemand meer, buiten Mij is er geen God; Ik heb u omgord, hoewel gij Mij niet kentet."

Jeremia 5:7 "Hoe zou Ik u dit vergeven? Uw kinderen hebben Mij verlaten en gezworen bij hen die geen goden zijn; toen Ik hen verzadigd had, pleegden zij overspel en liepen in troepen naar de huizen van de hoeren."

In Jeremia 16 waarschuwt God Zijn oude volk:

Jeremia 16:11-13 "Dan zult gij tot hen zeggen: Omdat uw vaders Mij verlaten hebben, spreekt de HEERE, en andere goden nagewandeld en hen gediend en zich voor hen gebogen hebben, maar Mij hebben zij verlaten en Mijn wet niet gehouden; en gij hebt erger gedaan dan uw vaders; want zie, gij wandelt een iegelijk naar het goeddunken van zijn boos hart, om naar Mij niet te horen. Daarom zal Ik u uit dit land wegwerpen in een land dat gij noch uw vaders gekend hebben; en aldaar zult gij dag en nacht andere goden dienen, die u geen rust zullen geven."

En in:

Jeremia 16:20 "Zou een mens zich goden maken, die toch geen goden zijn?"

God, de Almachtige, de levende God van het christelijke Israël, zegt ons steeds weer dat de zogenaamde andere goden in feite geen goden zijn – of ze nu voortkomen uit gehouwen steen of uit de moderne hightech-sensatiezucht van sciencefiction.

Wat zegt de profeet Jesaja over de goden van andere volken? Toen Jesaja tot de ene levende God bad, zei hij in verband met de militaire campagnes van Assyrië:

Jesaja 37:18-19 "Waarlijk, HEERE, de koningen van Assur hebben al de landen en hun land verwoest, en hun goden in het vuur geworpen; want zij waren geen goden, maar werk van mensenhanden, hout en steen; daarom hebben zij hen verdelgd."

Jesaja, net als de andere profeten en apostelen, heeft nooit beweerd dat de goden van de heidense volken hemelse levende geestelijke wezens waren die lang geleden naar de aarde waren gekomen, noch dat het demonachtige wezens waren uit voodoo of rooms-katholiek bijgeloof. Gods profeten zeiden dat de goden die in de Bijbel worden genoemd in waarheid geen goden waren en nooit op enige manier hebben geleefd.

1 Kronieken 16:25 "Want de HEERE is groot en zeer te prijzen; en Hij is te vrezen boven alle goden."

Maar het volgende vers verduidelijkt het direct:

1 Kronieken 16:26 "Want al de goden der volken zijn afgoden; maar de HEERE heeft de hemelen gemaakt."

En als dat nog niet duidelijk genoeg is, zegt de psalmist:

Psalm 115:4-7 "Hun afgoden zijn zilver en goud, het werk van mensenhanden; zij hebben een mond, maar spreken niet; zij hebben ogen, maar zien niet; zij hebben oren, maar horen niet; zij hebben een neus, maar ruiken niet; zij hebben handen, maar tasten niet; voeten, maar gaan niet; zij geven geen geluid door hun keel."

Deze heidense goden waren dus slechts zilveren en gouden beelden, niet bezeten door een of andere denkbeeldige geest, maar vervaardigde goden die niets konden.

Wie is de Vorst van Deze Wereld?

Sommigen zeggen: "Maar wacht eens even, mijn predikant laat me zien waar de Bijbel spreekt over een tweede machtige god, genoemd de vorst of heerser van deze wereld, die alomtegenwoordig is, een kwade kracht, en de duivel wordt genoemd." Maar wie is deze vorst van de wereld werkelijk, en wat zegt Gods Woord over die titel?

Wanneer we de Bijbel zichzelf laten verklaren, zien we dat de titel 'vorst die de wereld regeert' een aanduiding is voor de dood en de zonde zelf, die ervoor zorgen dat de mens in die dodelijke staat komt. Opnieuw: de term 'vorst van de wereld' heeft niets te maken met een satanische engel-boeman of met vibrerende geestkrachten uit de valse religie van Hermes Trismegistus, de occulte meester van het oude Egypte.

Gods Woord laat duidelijk zien dat zonde en dood samen de satan-duivel-vorst vormen die Christus kwam overwinnen bij Zijn kruisiging en opstanding. In de paar verzen waarin de Bijbel de duivel personificeert, gebeurt dat als poëtische illustratie om een punt te maken – net zoals wij orkanen een persoonsnaam geven, zoals 'Katrina' of 'Hugo'.

De Bijbel leert ons dat Jezus Christus niet kwam om een soort supergeest-persoon te vernietigen die 'de duivel' heet, maar dat onze Heiland de dodelijke zonde vernietigde die in ons vlees heerste.

Waar halen predikanten dan het idee vandaan over deze heersende vorst, deze duivel? Zij doen dit net zoals met andere leerstellingen: door één vers of klein stukje Schrift aan te halen en dit te interpreteren volgens langgekoesterde, angstige tradities.

We lezen over de 'vorst van deze wereld' in het evangelie van Johannes, in de woorden van Jezus Christus vóór Zijn kruisiging:

Johannes 12:27-31 "Nu is Mijn ziel ontroerd; en wat zal Ik zeggen? Vader, verlos Mij uit deze ure? Maar hierom ben Ik in deze ure gekomen. Vader, verheerlijk Uw naam. Toen kwam er een stem uit de hemel, zeggende: Ik heb hem verheerlijkt en Ik zal hem wederom verheerlijken. De schare dan, die daar stond en dit hoorde, zeide, dat er een donderslag geschied was; anderen zeiden: Een engel heeft tot Hem gesproken. Jezus antwoordde en

zeide: Niet om Mijntwil is deze stem geschied, maar om uwentwil. Nu is het oordeel dezer wereld; nu zal de overste dezer wereld buitengeworpen worden."

En in:

Johannes 14:30 "Ik zal niet veel meer met u spreken; want de overste dezer wereld komt en heeft aan Mij niets."

Vanuit deze woorden van Christus wordt dan de theologische sprong gemaakt dat Hij sprak over een 'Hollywood-duivel', een zogenaamde tweede god, de aartsrivaal van God Almachtig. Maar wanneer we kort nagaan wat deze vorst werkelijk is, die Christus vernietigde aan het kruis, dan blijkt uit de Schrift:

Hebreeën 2:14 "Omdat dan de kinderen vlees en bloed deelachtig zijn, heeft Hij ook desgelijks dezelfde aangenomen, opdat Hij door de dood te niet zou doen degene die het geweld des doods had, dat is de duivel."

Hier zien we dat de term 'duivel' wordt gebruikt voor datgene wat Christus vernietigde. Maar lezen we ergens in Gods Woord dat een kwade superwezen de oorzaak is en de macht over onze dood heeft? Nee, dat vinden we nergens in de Schrift. De Bijbel zegt dat het onze eigen zonde is die onze dood veroorzaakt, en dat het deze zonde was die Christus vernietigde aan het kruis – waarbij zonde in de Bijbel poëtisch wordt voorgesteld als een 'duivel'.

Romeinen 6:6 "Dit wetende, dat onze oude mens met Hem gekruisigd is, opdat het lichaam der zonde tenietgedaan worde, opdat wij niet meer de zonde dienen."

Paulus zegt hier dat gelovige christenen met Christus gekruisigd zijn, en dat het lichaam van de zonde werd vernietigd door die kruisiging – oftewel de zonde in het vlees, zoals Paulus noemt in:

Romeinen 7:25 "Ik dank God, door Jezus Christus, onzen Heere. Zo dan, ik zelf dien wel met het gemoed de wet Gods, maar met het vlees de wet der zonde."

In Hebreeën 2:14 lazen we dat Christus door de dood hem vernietigde die het geweld van de dood had – dat is de duivel. En deze woorden zijn van dezelfde apostel Paulus, die in Romeinen 6 verklaart dat dit letterlijk betekent: het lichaam van de zonde werd vernietigd.

Wat leert de Bijbel over de oorzaak van de dood die in de wereld kwam? Was het een gevallen engel-duivel die in de wereld kwam om ons ten verderve te brengen? Integendeel:

Romeinen 5:12 "Daarom, gelijk door één mens de zonde in de wereld ingekomen is, en door de zonde de dood; en alzo de dood tot alle mensen doorgegaan is, in welken allen gezondigd hebben."

Romeinen 6:23 "Want de bezoldiging der zonde is de dood; maar de genadegift Gods is het eeuwige leven door Jezus Christus, onzen Heere."

Duidelijk zegt Gods Woord dat zonde – niet een onzichtbaar duivel-persoon – de oorzaak en macht van de dood is, die de wereld binnenkwam door Adams val in de hof. En daarom

worden zonde en dood, die zo'n overheersende invloed hebben gehad om ons van het rechte pad af te brengen, voorgesteld als een heersende vorst die, zonder Christus, voor altijd over ons zou regeren in de straf van de dood.

De Duivel als Aanklager en Christus' Overwinning

Het is belangrijk te begrijpen dat het woord 'duivel' in het Grieks diabolos betekent: aanklager. En het is de zonde die ons aanklaagt voor God, en ons onwaardig verklaart om het goddelijke leven te ontvangen. Zonde is de duivel, de diabolos, binnen in ons – de aanklager die God als het ware vertelt dat wij op onszelf geen recht hebben op zuiver, onsterfelijk leven.

Maar prijs God! Hij heeft de verzoening en het losgeld voor onze zonden gezonden in Jezus Christus, om die aanklager, de zonde – genoemd de duivel – te vernietigen, en ons te bevrijden van de eeuwige dood tot eeuwig leven.

Toen Jezus in Johannes 14 zei dat de vorst van de wereld kwam en niets in Hem had, bedoelde Hij dat Hij op het punt stond te sterven, maar dat de dood Hem niet zou kunnen vasthouden. Dit bevestigt ook de apostel Petrus in:

Handelingen 2:24 "Dewelken God heeft opgewekt, de smarten des doods ontbonden hebbende, alzo het niet mogelijk was, dat Hij van dezelve gehouden zou worden."

Niet een satan, boze engel of kosmische kracht hield Hem vast, maar de dood – de vorst van deze wereld – kon Hem niet vasthouden.

Christelijke Bijbelstudenten, Gods heilig Woord leert dat Christus kwam om deze heersende vorst van de wereld uit te werpen. En deze vorst is hetzelfde als wat Paulus eerder beschreef: de duivel, namelijk de dodelijke zonde, die Christus vernietigde aan het kruis.

Romeinen 5:21 "Opdat, gelijk de zonde geheerst heeft tot den dood, alzo ook de genade zou heersen door gerechtigheid tot het eeuwige leven, door Jezus Christus, onzen Heere."

Paulus zegt hier dat het de zonde was die heerste vóór de overwinning van het kruis van Christus.

Romeinen 6:16 "Weet gij niet, dat wien gij uzelfen tot dienstknechten stelt tot gehoorzaamheid, gij dienstknechten zijt diens, dien gij gehoorzaamt, hetzij der zonde tot den dood, hetzij der gehoorzaamheid tot gerechtigheid?"

Dit is een duidelijk voorbeeld van hoe de Bijbel de zonde personifieert als een heerser over zijn dienaren. Paulus gebruikt hier zelfs het voornaamwoord 'wien' – alsof hij over een persoon spreekt – om zonde te beschrijven: 'zijn dienaren zijt gij, dien gij gehoorzaamt'.

En het was deze heerser – zonde en dood – die Christus van de troon stootte en veroordeelde aan het kruis.

Romeinen 8:3 "Want hetgeen der wet onmogelijk was, dewijl zij door het vlees krachteloos was, heeft God, Zijn Zoon zendende in gelijkheid van het zondige vlees, en dat voor de zonde, de zonde veroordeeld in het vlees."

Daar heb je de veroordeelde vorst van de wereld. En het is geen gevallen engel of een kosmische kracht. Nergens lezen we dat Jezus Christus een gevallen engel veroordeelde. Hij veroordeelde, vernietigde en overwon de zonde in het vlees – dat was Zijn doel.

Hij kwam niet om een gevecht aan te gaan met een soort tweede-god die slecht was geworden. Hij kwam om onze zonden – die leiden tot eeuwige dood – op Zich te nemen, ze achter te laten aan het kruis, en de dood te overwinnen door Zijn opstanding tot het leven.

1 Johannes 3:5 "En gij weet, dat Hij geopenbaard is, opdat Hij onze zonden zou wegnemen; en zonde is in Hem niet."

Dat was de vorst van de wereld waarover Johannes 12:31 spreekt – de dood, veroorzaakt door onze zonden, die geen greep had op Christus.

Het Gevaar van het Letterlijke Duivelgeloof

De vorst van de wereld – de dood, veroorzaakt door onze zonden – kon Christus niet in het graf houden. Christus nam onze zonden op Zich, liet ze achter aan het kruis, en overwon daarna de dood door Zijn opstanding tot het leven uit het graf.

Ja, geliefde christelijke broeders en zusters, het Bijbelverslag zegt dat Jezus Christus in het vlees geopenbaard werd met het doel Zijn verwanten het grootste heil te schenken: de vernietiging van de zonde en haar straf, ook wel ‘de duivel’ genoemd volgens de Schrift.

1 Johannes 1:7 "Maar indien wij in het licht wandelen, gelijk Hij in het licht is, zo hebben wij gemeenschap met elkander; en het bloed van Jezus Christus, Zijn Zoon, reinigt ons van alle zonde."

1 Johannes 1:9 "Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonden vergeve, en ons reinige van alle ongerechtigheid."

1 Johannes 2:2 "En Hij is een verzoening voor onze zonden; en niet alleen voor de onze, maar ook voor de zonden der gehele wereld."

Maar als wij niet volledig begrijpen wat het is dat Christus voor ons overwonnen heeft, hoe kunnen wij dan werkelijk Zijn verlossing in ons hart dragen?

Het omarmen van een emotioneel geloof dat Christus kwam om een duivelwezen of mystieke krachten te bevechten, is een regelrechte verdraaiing van het ware heil en doel van Christus' werk aan Zijn bloedige kruis. En dát, mijn vrienden, is het echte gevaar van het geloven in de fantasie van een letterlijke duivel of het verspillen van kostbare tijd met het afweren van denkbeeldige duivelsspreuken van occulte religies, die ons volk misleiden met ongezonde leerstellingen.

Deze leringen verdraaien en bezoedelen het doel van Christus' komst 2000 jaar geleden. Christus bleef trouw aan Zijn roeping tot in de dood aan het kruis, en Gods Woord roept ons op om de waarheid van dat heil te begrijpen. Christus heeft ons eeuwig bevrijd van de wet van zonde en dood – de duivel – de vorst die deze wereld beheerste.

Alle Bijbelse aartsvaders begrepen de waarheid over het doel van de Messias, onze Verlosser:

Psalm 40:10 "Uw gerechtigheid verberg ik niet in het midden mijns harten; Uw waarheid en Uw heil spreek ik; Uw weldadigheid en Uw waarheid verzwijg ik niet voor de grote gemeente."

Evenzo zouden toegewijde christenen de waarheid van Christus' heil niet moeten verhullen achter een façade van valse satans, duivels, demonen, verzonnen goden of zogenaamde kwade geestelijke energieën – dingen waar Christus nooit voor gekomen is om mee te strijden. Want, zoals God Almachtig eeuwen geleden al tegen ons Israëlitische volk zei: dit zijn allemaal 'geen-goden'.

Het zijn goden van het vleeselijke voorstellingsvermogen, meestal overgenomen in onze cultuur door vermenging met de niet-Saksische en niet-Israëlitische heidense wereld. Deze denkbeeldige goden hebben geen enkele macht, behalve de macht die iemand hun geeft door verkeerd geloof en op hol geslagen emoties.

En zulke verkeerde overtuigingen kunnen uit vele bronnen voortkomen – maar allemaal zijn ze geworteld in leringen die niet in Gods geschreven Woord te vinden zijn.

Het Begin van de Schriftuurlijke Analyse over Satan, Duivel en Onreine Geesten

Laten we dan verdergaan met de volgende lessen op deze studie, waarin we precies gaan ontdekken wat de Heilige Schrift ons leert over de woorden satan, duivel en onreine geesten.

We zullen zien dat deze termen in de Bijbel niet verwijzen naar een tweede god of een gevallen engel met bovenmenselijke krachten, maar dat zij altijd in een concrete, door God gedefinieerde context staan. Soms zijn het poëtische personificaties, zoals wanneer de zonde wordt voorgesteld als een heerser of aanklager. Soms worden ze gebruikt als aanduiding voor vijandige mensen die Gods wetten tegenstaan. En in andere gevallen gaat het om symbolische termen die misbruikt zijn door religieuze tradities en bijgeloven om angst te zaaien.

De Schrift roept ons op om niet mee te gaan in deze vervalsingen, maar om vast te houden aan Gods Woord zoals het werkelijk is geschreven. Want de Waarheid maakt ons vrij, en die Waarheid is dat alleen God Almachtig kracht heeft over leven en dood. Er is geen andere macht buiten Hem die ons kan veroordelen of behouden.

Daarom is het van groot belang dat we onze overtuigingen niet laten sturen door Hollywoodbeelden, New Age-mythen of eeuwenoude bijgeloven, maar dat we in plaats daarvan onze kennis en ons geloof bouwen op wat de Schrift daadwerkelijk zegt.

In de komende studie zullen we vers voor vers nagaan hoe deze woorden in de oorspronkelijke talen zijn gebruikt, wat hun betekenis was in de tijd dat ze werden opgeschreven, en hoe zij in hun context ons leren dat de strijd die wij hebben niet tegen een mystiek bovennatuurlijk wezen is, maar tegen de zonde in onszelf en de wetteloosheid in deze wereld.

En dat, geliefde broeders en zusters, is de weg die leidt tot ware vrijheid in Christus.

Hoofdstuk 2

De Mythe van de Bovennatuurlijke Duivel

Leert de Bijbel dat christenen moeten geloven in een mystiek bovennatuurlijk wezen dat de duivel en satan wordt genoemd? Of is zo'n geloof in werkelijkheid heidens bijgeloof, dat onze relatie met onze Hemelse Vader ernstig verontreinigt?

In deze serie gaan we een vrij lange en diepgaande studie doen van de Heilige Schrift, waarin de Bijbel zelf zal laten zien dat de leer van een letterlijke, persoonlijke duivel niets anders is dan een theologische misleiding, gebaseerd op een combinatie van occulte overtuigingen en verkeerd begrepen Bijbelteksten. De leer van een grote, machtige satan als meesterbrein van het kwaad in de wereld is een struikelblok dat christenen verlamt en het mogelijk heeft gemaakt dat goddeloze mensen ongehinderd doorgaan met hun pogingen om de regeringen van de wereld te beheersen.

De hoogste prioriteit van het hedendaagse christendom is een leer die zegt dat je Jezus in je leven moet laten komen, zodat je niet in de greep valt van Gods aartsvijand, de duivel of satan, en uiteindelijk niet zult lijden in de pijn van eeuwige hellevlammen.

Volgens de voorstanders van de duivelleer geldt: als je hun geestelijke methode van redding niet volgt – en ik merk op dat deze methode verschilt van het fundamentalisme tot aan het katholicisme en universalisme – dan zal je zogenaamde ziel bij je dood toebehoren aan een grote gevallen engel, ooit Lucifer genoemd, nu satan genoemd, en je zult voor altijd van hem zijn. Je zult worden gebracht naar een plaats van pijn en brandend vuur zonder einde. Je zult voor eeuwig worden geprikkeld met de riek van de duivel en heen en weer geworpen worden tussen eeuwige kolen.

Er zal geen ontsnapping zijn, er zal geen hoop zijn; in feite zal het een lot zijn dat erger is dan de dood zelf. Als dit waar was, dat een letterlijke satan uit is op je eeuwige leven, dan hebben de predikers gelijk wanneer zij zeggen dat we ons geen zorgen hoeven te maken over de wetten van God voor Amerika, of over een financieel elitaire groep mannen die deze natie meesleurt in een wereldgemeenschap, of waakzaam moeten zijn voor het feit dat de Bijbel een invasie van Amerika voorspelt door een Aziatisch bondgenootschap van ontelbare miljoenen troepen.

Het belangrijkste, volgens de prediker, is dat je gered wordt van de macht van de duivel. Daarna leggen zij uit dat het op één na belangrijkste is om je hele leven door te brengen met anderen redden van de duistere macht en invloed van deze ooit grote, verheven engel die uit de hemel viel en nu over de aarde zwerft met zijn leger van demonen.

Velen van jullie hebben mijn boek over de hel al bestudeerd, waarin de Bijbelse waarheid wordt uitgelegd dat er geen eeuwige plaats van kweeling is. Integendeel: het woord 'hel' in de oorspronkelijke Bijbeltekst betekent eenvoudig het graf of de kuil in de grond waar je begraven wordt. Als je geen exemplaar van dat boek hebt – de titel is De Mythe van de Katholieke en Protestantse Hel – kun je een exemplaar aanvragen, en we sturen het je met eerste klas post. Dat boekje geeft een gedetailleerd schriftuurlijk begrip van wat er met je gebeurt als je sterft.

En als christenen zouden we allemaal basiskennis over dit onderwerp moeten hebben.

Spreuken 4:7 "Het beginsel der wijsheid is: verwerf wijsheid, en bij al wat gij verwerft, verwerf verstand."

En wanneer iemand begint de Bijbel te onderzoeken over de leer van Lucifer, de duivel en satan zoals die in de kerken wordt geleerd, blijken er veel aspecten van die leer in te storten onder het licht van de goddelijke wijsheid en het begrip van de Schrift, die onze Hemelse Vader wil dat wij hebben.

Het Kerkelijk Bewijs voor een Gevallen Engel

Wanneer iemand vraagt om Bijbels bewijs dat er ooit een machtige engel was die uit de hemel viel en nu bekendstaat als satan, zal een doorsnee kerkganger meestal twee hoofdstukken uit de Bijbel citeren: Ezechiël 28 en Jesaja 14.

In Ezechiël 28 wordt een zekere koning van Tyrus aangesproken. Kerkelijke tradities leren dat dit in werkelijkheid een verborgen beschrijving is van satan, omdat de tekst spreekt over een "gezalfde cherub" die in Eden was en uit Gods berg werd geworpen. Maar wanneer we dit hoofdstuk zorgvuldig lezen, zien we dat het niet over een gevallen engel gaat, maar over een menselijke koning die door zijn hoogmoed en rijkdom is gevallen. Alles in de context van dit hoofdstuk wijst op een aardse heerser, niet op een bovennatuurlijke geestelijke macht.

Jesaja 14 wordt vaak op dezelfde manier misbruikt. Hier spreekt de profeet over de val van de koning van Babel en gebruikt daarbij poëtische en beeldende taal, zoals de beroemde passage: "Hoe zijt gij uit de hemel gevallen, gij morgenster, gij zoon des dageraads!" De Latijnse Vulgaat vertaalde 'morgenster' hier als Lucifer, en vanaf dat moment werd deze term in de christelijke traditie verbonden met satan. Maar ook hier is de context onmiskenbaar: het gaat over een menselijke koning die door God wordt vernederd vanwege zijn trots en onderdrukking van de volken.

Het is belangrijk te begrijpen dat de profeten vaak gebruikmaakten van beeldspraak om de val van hoogmoedige mensen te beschrijven. Het "uit de hemel vallen" betekent in de Hebreeuwse poëzie eenvoudig het verliezen van macht, eer en positie – het tegenovergestelde van verheffing. Er is geen enkele noodzaak om dit letterlijk toe te passen op een machtige engel die ooit in Gods aanwezigheid leefde.

Wanneer wij als christenen de Schrift laten spreken in plaats van tradities te volgen, verdwijnt het fundament van het idee dat satan een gevallen engel zou zijn. Wat overblijft is een zuiverder en helderder beeld van Gods soevereiniteit: Hij alleen heeft macht over leven en dood, en geen enkel ander wezen kan Zijn wil tegenhouden.

De Invloed van Heidense Mythen op de Duivelleer

Het idee van een machtige, kwaadaardige tegenstander van God die over bovennatuurlijke krachten beschikt, is geen Bijbelse uitvinding. Het is afkomstig uit heidense religies en mythen die eeuwenlang bestonden voordat de eerste Bijbelboeken werden geschreven.

In de oude Babylonische en Perzische religies, bijvoorbeeld, vinden we verhalen over een tweestrijd tussen een goede god en een kwade god. In het Zoroastrisme werd de goede god Ahura Mazda gezien als de bron van licht en waarheid, terwijl Angra Mainyu werd voorgesteld als de geest van duisternis en leugen. Deze strijd werd afgebeeld als een kosmische oorlog tussen twee gelijke machten, waarvan geen van beide almachtig was.

Toen Israël in ballingschap ging en in contact kwam met deze religies, ontstond bij sommige Joden de verleiding om zulke ideeën te vermengen met hun eigen geloof. In plaats van God te zien als de enige soevereine heerser, begon men te denken in termen van twee tegengestelde machten – een goed en een kwaad – die om de mensheid streden.

Ook in de Griekse mythologie vinden we soortgelijke figuren: goden of halfgoden die door hun trots uit de hemel werden geworpen, zoals de Titanen, of wezens die de mensen verleidden tot opstand tegen de oppergod. Zulke verhalen klonken aantrekkelijk en dramatisch, en het was gemakkelijk om ze in religieuze onderwijzing te verweven om morele lessen over te brengen.

Maar de God van de Bijbel kent geen gelijke en geen tegenstander die Zijn macht werkelijk kan evenaren. Alle machten en krachten – hoe machtig ze ook lijken – staan onder Zijn gezag en kunnen niets doen buiten Zijn wil.

Wanneer de kerk echter deze heidense mythen in haar leer opneemt, wordt het beeld van God verduisterd. In plaats van de Almachtige te verheerlijken als de Enige die heerschappij voert over hemel en aarde, presenteert men een toneelstuk waarin God en satan gelijkwaardige vijanden lijken. Dit is niet slechts een onschuldige interpretatie; het ondermijnt de kern van het Bijbelse geloof.

Door deze mythologische invloeden te verwijderen en terug te keren naar wat de Schrift werkelijk zegt, wordt ons geloof bevrijd van angst voor een ingebeelde macht, en richten wij ons opnieuw op de enige ware Koning en Rechter van alle mensen.

De Duivel als Symbool van Menselijke Vijandschap tegen God

Wanneer we de Bijbel zorgvuldig lezen, ontdekken we dat de woorden duivel en satan vaak gebruikt worden als aanduiding voor mensen of groepen die zich tegen God en Zijn volk verzetten. Deze termen worden dan niet letterlijk bedoeld als een bovennatuurlijk wezen, maar als beschrijving van vijandigheid, tegenwerking of aanklacht.

Een duidelijk voorbeeld hiervan vinden we in Mattheüs 16:23, waar Jezus tegen Petrus zegt:

Mattheüs 16:23 "Maar Hij keerde Zich om en zeide tot Petrus: Ga weg achter Mij, satan! gij zijt Mij een aanstoot; want gij bedenkt niet de dingen die Gods zijn, maar die der mensen."

Niemand beweert dat Petrus op dat moment bezeten was door een gevallen engel. Jezus gebruikt het woord satan hier in zijn oorspronkelijke betekenis: tegenstander. Petrus stelde zich – hoe goed bedoeld ook – op als iemand die Gods plan in de weg stond, en daarom werd hij aangesproken met die term.

Ook in het Oude Testament vinden we dit gebruik. In 1 Koningen 11:14 lezen we:

1 Koningen 11:14 "En de HEERE verwekte Salomo een satan, Hadad, den Edomiet; hij was uit het koninklijk zaad in Edom."

Hier gaat het onmiskenbaar over een mens, Hadad de Edomiet, die zich tegen Salomo opstelde. Het woord satan betekent in deze context eenvoudig vijand of tegenstander.

Door deze voorbeelden wordt duidelijk dat de Schrift vaak menselijke tegenstanders van Gods werk aanduidt met woorden die in de kerkelijke traditie zijn verabsoluteerd tot een titel voor een bovennatuurlijk kwaad wezen. De kern van de Bijbelse boodschap is dat tegenstand tegen God kan komen van mensen, volken en politieke machten – niet noodzakelijk van een onzichtbare, hemelse vijand.

Wanneer we dit begrijpen, valt een groot deel van de angst weg die door eeuwen van kerkelijke prediking is ingeprent. In plaats van te vrezen voor een onzichtbare macht die ons constant belaagt, leren we de geestelijke strijd te zien als een strijd tegen leugen, wetteloosheid en de menselijke neiging om Gods wetten te verwerpen.

De Duivel als Aanklager en de Overwinning van Christus

In meerdere Bijbelgedeelten wordt de duivel beschreven als een aanklager. Dit beeld komt het duidelijkst naar voren in het boek Openbaring, waar Johannes een visioen beschrijft van de val van “de aanklager van onze broeders”.

Openbaring 12:10 "En ik hoorde een grote stem in den hemel zeggen: Nu is de zaligheid en de kracht en het koninkrijk geworden onzes Gods, en de macht van Zijn Christus; want de aanklager onzer broeders, die hen aanklaagde voor onzen God dag en nacht, is neergeworpen."

In de context van dit visioen wordt duidelijk dat deze ‘aanklager’ symbool staat voor elke macht – geestelijk of wereldlijk – die Gods volk beschuldigt, aanklaagt of veroordeelt. Door de hele Bijbel heen zien we dat valse beschuldigingen en laster een belangrijk wapen zijn in de handen van Gods vijanden.

In het Oude Testament zien we dit beeld in Job 1 en 2, waar “de satan” voor God verschijnt om Job aan te klagen. Hier is het Hebreeuwse woord ha-satan letterlijk “de tegenstander” of “aanklager”, zonder dat daarmee noodzakelijk een gevallen engel wordt bedoeld. In de setting van Job lijkt het meer op een hemelse aanklager of juridisch figuur, zoals een openbare aanklager in een rechtbank.

Maar het Nieuwe Testament maakt duidelijk dat Jezus Christus deze rol van aanklager volledig heeft tenietgedaan. Door Zijn dood en opstanding heeft Hij de macht van elke aanklacht gebroken.

Kolossenzen 2:14-15 "Uitgewist hebbende het handschrift dat tegen ons was, hetwelk ons tegenspoedig was, en heeft dat uit het midden weggenomen, hetzelfde aan het kruis genageld hebbende; en de overheden en de machten uitgetogen hebbende, heeft Hij die in het openbaar tentoongesteld, en heeft door hetzelfde over hen getriomfeerd."

Christus heeft de aanklacht die ons veroordeelde weggenomen en vernietigd. Daarmee heeft Hij iedere macht die claimde ons te kunnen veroordelen, machteloos gemaakt. De zogenaamde ‘duivel’ verliest in dit licht zijn kernfunctie: er is geen beschuldiging meer die stand kan houden tegenover het bloed van het Lam.

De overwinning van Christus betekent dat wij niet langer onder de angst voor een kosmische tegenstander hoeven te leven. Onze strijd is niet tegen een wezen dat ons eeuwig kan kwellen, maar tegen menselijke en geestelijke systemen die de waarheid van God willen verbergen. In Christus zijn wij meer dan overwinnaars, niet omdat wij zelf sterk zijn, maar omdat Hij de vijand reeds heeft overwonnen.

Het Gevaar van een Letterlijk Duivelgeloof

Het vasthouden aan de leer van een letterlijke, bovennatuurlijke duivel heeft door de eeuwen heen veel schade aangericht binnen het christendom. Niet alleen leidt het tot angst en bijgeloof, maar het verschuift ook de verantwoordelijkheid van de mens naar een denkbeeldig wezen. In plaats van onze eigen zonden en keuzes onder ogen te zien, wordt het kwaad in de wereld toegeschreven aan een macht buiten onszelf.

Dit heeft twee ernstige gevolgen. Ten eerste wordt de ernst van persoonlijke bekering afgezwakt. Als iemand gelooft dat een duivel hem tot zonde “dwong”, verliest hij het besef dat zonde voortkomt uit het eigen hart en de eigen wil. Jakobus schrijft duidelijk:

Jakobus 1:14 "Maar een iegelijk wordt verzocht, als hij van zijn eigen begeerlijkheid afgetrokken en verlokt wordt."

Het tweede gevaar is dat de aandacht van de gelovige wordt afgeleid van Gods wet en Zijn Koninkrijk. Wanneer predikers blijven waarschuwen voor de listen van satan in plaats van de geboden van God te onderwijzen, wordt de focus verlegd van gehoorzaamheid naar een voortdurende angst voor een denkbeeldige vijand. Dit is een slimme, maar gevaarlijke afleiding die de vijanden van Gods volk door de geschiedenis heen hebben gebruikt.

Het letterlijke duivelgeloof is bovendien een voedingsbodem voor manipulatie. Door mensen te overtuigen dat er een bovennatuurlijk wezen constant op de loer ligt, kunnen geestelijke leiders macht en controle uitoefenen. Dit mechanisme is eeuwenlang toegepast, zowel in de rooms-katholieke kerk als in bepaalde protestantse kringen. Het in stand houden van angst is altijd een effectief middel geweest om mensen te laten gehoorzamen aan menselijke regels in plaats van aan Gods wet.

De ware bevrijding komt pas wanneer we erkennen dat onze strijd gaat tegen zonde, onrecht en wetteloosheid, en dat God ons de middelen heeft gegeven om staande te blijven. Paulus zegt in Efeziërs 6 dat wij de wapenrusting van God moeten aandoen om weerstand te bieden – niet tegen een denkbeeldige gevallen engel, maar tegen de werkelijke machten en krachten van deze wereld die de waarheid van het Evangelie willen onderdrukken.

Door terug te keren naar het Bijbelse beeld van satan en de duivel, zoals de Schrift het geeft, bevrijden we ons geloof van bijgeloof en hernieuwen we onze toewijding aan God alleen.

Het Bijbelse Eindoordeel over Satan en de Duivel

Wanneer we de hele Bijbel in haar context lezen, ontstaat er een consistent beeld: satan en duivel zijn geen namen voor een almachtige, bovennatuurlijke vijand, maar beschrijvende termen voor tegenstanders, aanklagers en vijanden van Gods werk, zowel in menselijke als in geestelijke zin.

De Schrift leert dat er slechts één soevereine Heerser is: de Almachtige God. Hij is de Schepper van hemel en aarde, en er bestaat geen tweede macht die Zijn wil kan dwarsbomen. Alle wezens, zichtbaar en onzichtbaar, zijn onderworpen aan Zijn gezag en handelen alleen binnen de grenzen die Hij stelt.

De uiteindelijke nederlaag van alles wat zich tegen God verzet wordt duidelijk geprofeteerd. Openbaring beschrijft in beeldende taal hoe alle vijanden – inclusief de duivel – worden vernietigd.

Openbaring 20:10 "En de duivel, die hen verleidde, werd geworpen in den poel van vuur en sulfen, waar het beest en de valse profeet zijn; en zij zullen gepijnigd worden dag en nacht in alle eeuwigheid."

Deze passage wordt vaak letterlijk toegepast op een bovennatuurlijk wezen, maar het beeld van "de duivel" in Openbaring vertegenwoordigt alle georganiseerde tegenstand tegen God en Zijn volk. De "poel van vuur" is in de profetische taal een symbool van volledige en onherroepelijke vernietiging. Het kwaad wordt niet voor eeuwig in stand gehouden, maar wordt totaal uitgeroeid.

Dit sluit naadloos aan bij de beloften van het Oude Testament, waarin God zegt dat de wettelozen zullen verdwijnen als rook en dat er uiteindelijk geen plaats meer voor hen zal zijn (Psalm 37:20).

Voor de gelovige is dit een bron van diepe vrede. We hoeven niet bang te zijn voor een eeuwige strijd tegen een bovennatuurlijke vijand, want de overwinning is reeds behaald door Jezus Christus. Onze roeping is niet om de macht van satan te vrezen, maar om standvastig te wandelen in gehoorzaamheid aan Gods geboden, in de zekerheid dat Hij alle vijanden van Zijn Koninkrijk zal verslaan.

Het eindoordeel van de Bijbel over satan en de duivel is dus helder: het zijn tijdelijke aanduidingen voor vijanden van God, niet eeuwige rivalen van Zijn macht. God alleen is eeuwig, en Hij zal Zijn schepping herstellen in volmaakte gerechtigheid en vrede.

Hoofdstuk 3

De Werkelijke Oorsprong van het Duivelgeloof

Veel christenen nemen als vanzelfsprekend aan dat het idee van een machtige, bovennatuurlijke duivel rechtstreeks uit de Bijbel komt. Maar wie de Schrift nauwkeurig leest, ontdekt dat deze voorstelling eerder voortkomt uit eeuwen van kerkelijke traditie, vermengd met heidense mythen en menselijke overleveringen.

In de vroege geschiedenis van Israël zien we nergens het beeld van een gevallen engel die een eeuwige strijd voert tegen God. In plaats daarvan beschrijft de Bijbel de duivel – of satan – vaak als een tegenstander, aanklager of vijand, meestal in menselijke gedaante. Deze betekenis sluit aan bij het Hebreeuwse woord satan, dat eenvoudigweg “tegenstander” betekent.

Het latere idee van een opstandige engel die uit de hemel werd geworpen en sindsdien de mensheid verleidt, is vooral gevormd door invloeden van buitenaf. De Babylonische en Perzische religies, waarmee Israël tijdens de ballingschap in aanraking kwam, kenden mythen over een eeuwige tweestrijd tussen goed en kwaad. Zulke denkbeelden zijn door sommige Joden en later door de kerk overgenomen en vermengd met Bijbelse taal, waardoor een nieuw en misleidend beeld ontstond.

Deze vermenging van waarheid en fabel heeft ertoe geleid dat miljoenen gelovigen geloven in een machtige, persoonlijke vijand die God zou kunnen weerstaan. Dit ondermijnt de centrale boodschap van de Schrift: dat God de enige soevereine Heerser is, die geen gelijke heeft en geen rivaal duldt.

Wie deze zaken zorgvuldig onderzoekt, ziet dat het zogenaamde traditionele beeld van de duivel eerder een theologische import is dan een zuivere Bijbelse leer. De Bijbel zelf openbaart een veel eenvoudiger, maar krachtiger waarheid: er is geen macht in hemel of op aarde die buiten Gods wil kan handelen.

De Misinterpretatie van Oude Testamentische Passages

Veel van de populaire opvattingen over satan en de duivel zijn gebaseerd op een verkeerde lezing van bepaalde teksten uit het Oude Testament. Bepaalde passages, die oorspronkelijk heel concreet en historisch bedoeld waren, zijn later vergeestelijkt en toegepast op een denkbeeldig, bovennatuurlijk kwaad wezen.

Een bekend voorbeeld is Jesaja 14, waar gesproken wordt over de “morgenster, zoon des dageraads”.

Jesaja 14:12 "Hoe zijt gij uit den hemel gevallen, gij, morgenster, zoon des dageraads! Hoe zijt gij ter aarde neergehouwen, gij die de heidenen krenktet!"

Hoewel dit vers in de context duidelijk over de koning van Babel gaat, heeft de kerkgeschiedenis er een verhaal van gemaakt over de val van een hemelse engel, later “Lucifer” genoemd. De hoofdstukken eromheen laten echter zien dat dit een profetie is tegen een aardse heerser, vol hoogmoed, die door God geoordeeld wordt.

Een ander voorbeeld vinden we in Ezechiël 28, waar wordt gesproken over de “koning van Tyrus”.

Ezechiël 28:17 "Uw hart heeft zich verheven om uw schoonheid; gij hebt uw wijsheid verdorven vanwege uw glans; Ik heb u ter aarde geworpen, Ik heb u tot een schouwspel gesteld voor de koningen."

Ook hier is het onderwerp geen gevallen engel, maar een menselijke koning die zichzelf verheerlijkte en Gods oordeel onderging. Door deze verzen los te trekken van hun oorspronkelijke context, heeft men ze misbruikt om een mythe te ondersteunen die niet in de oorspronkelijke betekenis aanwezig is.

Het is essentieel om te begrijpen dat de profeten in deze passages gebruikmaken van poëtische en beeldende taal om het lot van trotse, goddeloze heersers te beschrijven. Deze beeldspraak verwijst niet naar een kosmische strijd in de hemel, maar naar Gods oordeel over aardse machthebbers die zich tegen Hem verheffen.

Door terug te keren naar de oorspronkelijke context en betekenis van deze teksten, wordt het fundament van de traditionele duivelsleer ondergraven. Wat overblijft, is het duidelijke Bijbelse beeld dat God soeverein is en dat de vijanden die Hij oordeelt, mensen en menselijke machten zijn – niet een eeuwige, onzichtbare tegenstander.

De Duivel in het Nieuwe Testament: Taal en Betekenis

In het Nieuwe Testament komen we de termen satan en duivel regelmatig tegen, maar hun betekenis sluit aan bij de Hebreeuwse oorsprong: tegenstander, aanklager of lasteraar. Het Griekse woord diabolos betekent letterlijk “iemand die tegenwerkt” of “iemand die vals beschuldigt”. Het verwijst dus niet automatisch naar een bovennatuurlijk wezen, maar kan net zo goed over een mens gaan.

Dit wordt duidelijk in passages waar diabolos wordt gebruikt voor gewone mensen. In 1 Timotheüs 3:11 bijvoorbeeld zegt Paulus over vrouwen:

1 Timotheüs 3:11 "Desgelijks de vrouwen, dat zij eerbaar zijn, geen lasteraarsters (diabolos), matig, getrouw in alles."

Hier wordt hetzelfde woord gebruikt dat elders als ‘duivel’ wordt vertaald, maar duidelijk in de context over menselijke laster wordt gesproken.

Ook in Johannes 6:70 noemt Jezus Judas Iskariot een “duivel”:

Johannes 6:70 "Jezus antwoordde hun: Heb Ik niet u twaalfen uitverkoren? En een uit u is een duivel."

Dit vers laat zien dat de term ‘duivel’ in de tijd van Jezus geen vaste aanduiding was voor een gevallen engel, maar een beschrijvende term voor iemand die vijandig of verraderlijk handelt.

Wanneer we deze taalkundige feiten in gedachten houden, verandert ons begrip van veel Nieuwtestamentische passages. Het gaat vaak niet over een bovennatuurlijk wezen dat de wereld regeert, maar over concrete, menselijke tegenstand tegen het werk van God.

Door de oorspronkelijke betekenis van deze woorden te herstellen, komt het Nieuwe Testament in lijn te staan met het Oude Testament: satan en duivel zijn aanduidingen voor tegenstanders, niet namen van een eeuwige rivaal van God.

Jezus en de Overwinning over de Duivel

Een belangrijk thema in het Nieuwe Testament is dat Jezus Christus volledige overwinning behaalt over alles wat in de Schrift wordt aangeduid als satan of duivel. Deze overwinning wordt niet voorgesteld als een kosmische strijd tussen twee bijna gelijke machten, maar als de triomf van Gods Zoon over zonde, dood en de vijanden van het Koninkrijk.

In Hebreeën 2:14 wordt dit kernachtig verwoord:

Hebreeën 2:14 "Aangezien dan de kinderen vlees en bloed deelachtig zijn, zo is Hij ook desgelijks derzelve deelachtig geworden, opdat Hij door den dood te niet doen zou dengene die het geweld des doods had, dat is, den duivel."

Hier zien we dat de 'duivel' wordt geïdentificeerd met de macht van de dood – een macht die Jezus heeft overwonnen door Zijn eigen dood en opstanding. Het gaat niet om een mythisch wezen dat nog steeds macht heeft, maar om een reeds verslagen vijand.

Ook in Kolossenzen 2:15 lezen we over deze overwinning:

Kolossenzen 2:15 "En de overheden en de machten uitgetogen hebbende, heeft Hij die in het openbaar tentoongesteld, en heeft door hetzelfde over hen getriomfeerd."

Jezus' overwinning is compleet en definitief. Alles wat tegen God en Zijn volk in opstand staat, is onderworpen aan Christus' heerschappij. Dit betekent dat gelovigen niet in angst hoeven te leven voor een zogenaamde machtige duivel, maar in vertrouwen mogen wandelen, wetend dat hun Heer alle vijanden heeft verslagen.

De prediking van een nog steeds heersende, bovennatuurlijke satan doet tekort aan de volheid van Christus' werk. Het plaatst de gelovige onterecht in een positie van voortdurende angst, terwijl het Evangelie juist zekerheid en vrijheid biedt.

Door te erkennen dat de Bijbel spreekt over de duivel als een reeds overwonnen tegenstander, wordt ons geloof geworteld in de zekerheid van Christus' heerschappij, en niet in de angst voor een fictieve eeuwige strijd.

De Duivel als Symbool voor Wereldse Machten

Wanneer we de Bijbel zonder kerkelijke vooroordelen lezen, zien we dat de duivel vaak wordt gebruikt als symbool voor aardse machten en systemen die zich tegen God verzetten. Het gaat dan om politieke regimes, religieuze instellingen of maatschappelijke structuren die onrecht bevorderen en Gods geboden verwerpen.

In Openbaring 12 en 13 worden deze machten beschreven met beeldspraak van een draak en een beest. Deze symbolen verwijzen niet naar een onzichtbaar bovennatuurlijk wezen, maar naar wereldrijken en politieke machten die onder leiding staan van mensen die tegen God handelen. De draak “geeft” macht aan het beest – beeldspraak voor de overdracht van invloed en gezag binnen het wereldsysteem dat vijandig staat tegenover Gods volk.

Ook in het Evangelie zien we dit principe terug. In de verzoeking van Jezus in de woestijn biedt de duivel Hem alle koninkrijken van de wereld aan.

Lukas 4:6 "En de duivel zeide tot Hem: Ik zal U al deze macht en hun heerlijkheid geven; want zij is mij overgegeven, en ik geef ze wien ik wil."

Dit is geen bewijs dat een bovennatuurlijk wezen werkelijk alle regeringen bestuurt. Het laat zien dat de politieke macht van die tijd in handen was van vijandige, goddeloze mensen en systemen – het Romeinse Rijk en zijn onderworpen koninkrijken – en dat deze macht wordt gepersonifieerd in het gesprek tussen Jezus en Zijn tegenstander.

Het erkennen van deze symbolische betekenis is belangrijk, omdat het ons bevrijdt van het idee dat we machteloos staan tegenover een onzichtbare, almachtige vijand. In werkelijkheid gaat onze strijd, zoals Paulus schrijft, tegen “de overheden, tegen de machten, tegen de geweldhebbers der wereld, der duisternis dezer eeuw” (Efeziërs 6:12) – dat wil zeggen: tegen de wereldse machten die door mensen worden geleid, maar in rebellie tegen God leven.

Door de duivel te begrijpen als een Bijbels symbool voor zulke krachten, verschuift onze focus van een fictieve geestelijke oorlog naar de concrete, reële strijd voor rechtvaardigheid, waarheid en gehoorzaamheid aan God in ons dagelijks leven.

Het Einde van het Duivelgeloof

De Bijbel laat duidelijk zien dat er een einde zal komen aan alles wat zich tegen God verzet. De vijanden van Zijn Koninkrijk – of zij nu worden aangeduid als satan, duivel, draak of beest – hebben geen eeuwig bestaansrecht. Gods plan voorziet in hun volledige en definitieve vernietiging.

Openbaring 20:10 "En de duivel, die hen verleidde, werd geworpen in den poel van vuur en sulfer, waar het beest en de valse profeet zijn; en zij zullen gepijnigd worden dag en nacht in alle eeuwigheid."

Hoewel dit vers vaak wordt gebruikt om het beeld van een eeuwige, persoonlijke duivel te bevestigen, is het belangrijk te begrijpen dat deze taal profetisch en symbolisch is. De “poel van vuur” is in de Schrift een beeld van totale uitroeiing, vergelijkbaar met hoe afval volledig wordt verbrand en verdwijnt.

Psalm 37:20 "Maar de goddelozen zullen vergaan, en de vijanden des HEEREN zullen zijn als het kostelijkste van de lammeren; zij zullen vergaan; in rook zullen zij vergaan."

Dit is de ware Bijbelse boodschap: het kwaad heeft geen eeuwig bestaan. Er is geen eeuwige strijd tussen twee gelijkwaardige machten. Er is alleen de soevereine God, Die alle dingen in Zijn hand heeft en Die uiteindelijk elke vorm van tegenstand zal vernietigen.

Het geloof in een eeuwige, machtige duivel doet tekort aan Gods almacht en voedt onnodige angst bij gelovigen. Wanneer we dit valse beeld loslaten en ons vasthouden aan de waarheid van Gods Woord, leven we in de zekerheid dat de overwinning al behaald is door Jezus Christus.

Het einde van het duivelgeloof betekent niet dat we het bestaan van kwaad ontkennen, maar dat we erkennen dat het kwaad tijdelijk is en volledig zal verdwijnen. Het laat ons zien dat we mogen leven in vertrouwen, zonder vrees, en met de blik gericht op Gods beloofde nieuwe hemel en nieuwe aarde, waar gerechtigheid woont.

Hoofdstuk 4

De Fundamenten van het Duivelgeloof

Veel mensen geloven zonder aarzeling in het bestaan van een machtige, bovennatuurlijke duivel die overal ter wereld actief is. Deze overtuiging wordt zelden in twijfel getrokken, omdat zij diep is verankerd in de kerkelijke traditie, religieuze opvoeding en populaire cultuur. Toch is het belangrijk om deze opvatting te toetsen aan het Woord van God en te vragen: komt dit geloof werkelijk uit de Bijbel, of is het gevormd door menselijke overlevering en misinterpretatie?

De geschiedenis laat zien dat het huidige beeld van de duivel niet afkomstig is uit de oorspronkelijke openbaring van God aan Zijn volk, maar is ontstaan door een vermenging van Bijbelse taal met heidense mythen. Tijdens de Babylonische ballingschap en latere periodes kwamen Israëlieten in contact met religies die een eeuwige strijd tussen een goede en een kwade macht leerden. Deze dualistische ideeën zijn vervolgens in de Joodse traditie binnengedrongen en via de vroege kerk verder verspreid.

Het gevaar van deze vermenging is dat het Gods soevereiniteit ondermijnt. De Bijbel leert dat God alleen heerst, zonder een gelijke of rivaal. Elk idee van een eeuwige tegenstander die bijna even machtig is als God, is in strijd met de Schrift. Toch heeft de kerkleer dit beeld eeuwenlang gevoed, vaak om mensen in angst te houden en kerkelijke macht te versterken.

De eerste stap om deze misvatting te weerleggen, is terugkeren naar de oorspronkelijke betekenis van de termen satan en duivel. In hun oorspronkelijke context beschrijven deze woorden tegenstanders of aanklagers, meestal menselijke, soms ook symbolisch voorgesteld in poëtische of profetische taal.

Door de Bijbel zelf te laten spreken, zonder de bril van eeuwen kerkelijke traditie, ontdekken we dat de “duivel” in de Schrift geen bovennatuurlijk wezen is dat de macht van God kan weerstaan, maar een beschrijving van vijandschap in verschillende vormen – allemaal onderworpen aan Gods almachtige wil.

De Oude Testamentische Oorsprong van het Woord Satan

Om het begrip ‘satan’ goed te begrijpen, moeten we terug naar het Hebreeuws van het Oude Testament. Het woord *śātān* betekent eenvoudigweg “tegenstander” of “iemand die in de weg staat”. Het wordt niet gebruikt als een eigennaam voor een bovennatuurlijk wezen, maar als een beschrijving van een rol of functie.

In Numeri 22:22 lezen we over de engel van de HEERE die Bileam tegemoet gaat “als een tegenstander”:

Numeri 22:22 "Maar de toorn Gods ontstak, omdat hij ging; en de Engel des HEEREN stelde Zich in den weg hem tot een tegenstander."

Hier is satan geen boosaardig wezen, maar juist een boodschapper van God die Bileam tegenhoudt om hem te beschermen tegen ongehoorzaamheid.

Ook in 1 Koningen 11:14 wordt het woord gebruikt voor een menselijke vijand:

1 Koningen 11:14 "Toen deed de HEERE Salomo een satan opstaan, Hadad, den Edomiet; hij was uit het koninklijk zaad in Edom."

Deze tekst laat zien dat satan eenvoudigweg “vijand” of “tegenstander” betekent, zonder dat er sprake is van een onzichtbare geest.

Het Oude Testament bevat meerdere voorbeelden waarbij dit woord wordt toegepast op mensen, groepen of zelfs op God Zelf in Zijn rol als Degene die weerstand biedt tegen verkeerde plannen. Nergens wordt satan beschreven als een gevallen engel die in opstand kwam tegen God in een prehistorische strijd.

Door deze oorspronkelijke betekenis in gedachten te houden, zien we dat het latere kerkelijke beeld van Satan als een persoonlijke, eeuwige vijand niet uit de Bijbel zelf voortkomt, maar uit verkeerde interpretaties en overname van heidense ideeën.

Mis interpretatie van Poëtische en Profetische Teksten

Veel van de klassieke bewijsteksten die worden gebruikt om het idee van een gevallen engel te ondersteunen, zijn in werkelijkheid poëtische of profetische passages over aardse koningen en rijken. Door deze beeldspraak letterlijk te nemen en los te koppelen van de historische context, is het traditionele duivelgeloof ontstaan.

Een bekend voorbeeld is Jesaja 14, waar de profeet spreekt over de “morgenster, zoon des dageraads”:

Jesaja 14:12 "Hoe zijt gij uit den hemel gevallen, gij, morgenster, zoon des dageraads! Hoe zijt gij ter aarde neergehouwen, gij die de heidenen krenktet!"

Hoewel deze woorden in hun context duidelijk gericht zijn tot de koning van Babel, heeft de kerkgeschiedenis er een verhaal van gemaakt over de val van een hemelse engel, die later “Lucifer” werd genoemd. De verzen eromheen laten echter zien dat het gaat om een menselijke heerser die door zijn hoogmoed ten val komt.

Een ander vaak verkeerd begrepen gedeelte is Ezechiël 28, over de “koning van Tyrus”:

Ezechiël 28:17 "Uw hart heeft zich verheven om uw schoonheid; gij hebt uw wijsheid verdorven vanwege uw glans; Ik heb u ter aarde geworpen, Ik heb u tot een schouwspel gesteld voor de koningen."

Ook hier gaat het niet over een gevallen engel, maar over een trotse, aardse koning die Gods oordeel over zich heen krijgt. De beschrijvingen van schoonheid, wijsheid en een val “uit de hof van Eden” zijn profetische beelden die het contrast tussen vroegere voorspoed en latere ondergang versterken.

Deze passages zijn dus geen geschiedenis van een hemelse rebellie, maar krachtige metaforen voor menselijke arrogantie en Gods oordeel daarover. Door de oorspronkelijke context te herstellen, valt het fundament onder het idee van een kosmische tegenstander weg.

De Duivel in het Nieuwe Testament: Betekenis en Gebruik

In het Nieuwe Testament komen de termen satan en duivel regelmatig voor, maar net als in het Oude Testament hebben deze woorden hun oorspronkelijke betekenis behouden: een tegenstander, aanklager of lasteraar. Het Griekse woord diabolos, dat vaak als ‘duivel’ wordt vertaald, betekent letterlijk “iemand die verdraait of vals beschuldigt”.

Een duidelijk voorbeeld hiervan vinden we in 1 Timotheüs 3:11:

1 Timotheüs 3:11 "Desgelijks de vrouwen, dat zij eerbaar zijn, geen lasteraarsters (diabolos), matig, getrouw in alles."

Hier wordt hetzelfde woord gebruikt dat elders als ‘duivel’ wordt vertaald, maar het verwijst duidelijk naar menselijke lasteraars. Het gaat dus niet om een onzichtbaar wezen, maar om een menselijke eigenschap of houding.

In Johannes 6:70 noemt Jezus Judas Iskariot zelf een “duivel”:

Johannes 6:70 "Jezus antwoordde hun: Heb Ik niet u twaalven uitverkoren? En een uit u is een duivel."

Dit maakt duidelijk dat de term in de tijd van Jezus geen vaste, bovennatuurlijke identiteit had, maar werd gebruikt voor iemand die vijandig of verraderlijk handelde.

Wanneer we deze betekenis toepassen op andere Nieuwtestamentische teksten, wordt duidelijk dat het in veel gevallen gaat over menselijke of symbolische tegenstand, niet over een gevallen engel die de wereld regeert.

Het herstel van deze oorspronkelijke betekenis bevrijdt ons van het idee dat de duivel een almachtige, geestelijke vijand is. In plaats daarvan zien we dat het Nieuwe Testament, net als het Oude, spreekt over tegenstand en vijandschap die altijd onder Gods soevereine controle blijft.

Christus' Overwinning over de Duivel

Het Nieuwe Testament laat ondubbelzinnig zien dat Jezus Christus volledige overwinning heeft behaald over alles wat wordt aangeduid als satan of duivel. Deze overwinning is niet een toekomstig doel, maar een volbracht feit.

Hebreeën 2:14 beschrijft het zo:

Hebreeën 2:14 "Aangezien dan de kinderen vlees en bloed deelachtig zijn, zo is Hij ook desgelijks derzelve deelachtig geworden, opdat Hij door den dood te niet doen zou dengene die het geweld des doods had, dat is, den duivel."

Door Zijn dood heeft Christus de macht van de dood vernietigd. De duivel – in Bijbelse termen de macht die aanklaagt, beschuldigt en vernietigt – is hierdoor ontdaan van zijn kracht.

Ook in Kolossenzen 2:15 wordt deze overwinning benadrukt:

Kolossenzen 2:15 "En de overheden en de machten uitgetogen hebbende, heeft Hij die in het openbaar tentoongesteld, en heeft door hetzelfde over hen getriomfeerd."

Jezus' werk aan het kruis was dus niet een gedeeltelijke overwinning, maar een totale ontmanteling van elke macht die zich tegen God en Zijn volk verhief.

Dit betekent dat gelovigen niet hoeven te leven in angst voor een zogenaamde eeuwige strijd tegen een bovennatuurlijke tegenstander. Het idee dat de duivel nog steeds bijna onbeperkte macht heeft, is in tegenspraak met de boodschap van het Evangelie.

De echte strijd van de gelovige ligt niet in een mystiek gevecht tegen een geestelijke supermacht, maar in het weerstaan van zonde, leugen en wereldse machten – allemaal vijanden die reeds overwonnen zijn door Christus.

De Duivel als Symbool voor Wereldse Machten

Wanneer we de Schrift zonder kerkelijke vooroordelen lezen, zien we dat de duivel vaak een symbool is voor wereldse systemen, politieke machten en religieuze instellingen die zich tegen God verzetten. Deze tegenstanders werken door mensen en structuren, niet door een onzichtbare bovennatuurlijke heerser.

In Openbaring 12 en 13 worden deze machten beschreven in de beeldspraak van een draak en een beest. Deze beelden verwijzen naar wereldrijken en politieke systemen die vijandig staan tegenover Gods volk. De draak "geeft" macht aan het beest – een profetisch beeld van hoe macht en invloed door corrupte systemen wordt doorgegeven.

Dit sluit aan bij de verzoeking van Jezus in Lukas 4:6:

Lukas 4:6 "En de duivel zeide tot Hem: Ik zal U al deze macht en hun heerlijkheid geven; want zij is mij overgegeven, en ik geef ze wien ik wil."

Hier zien we geen bewijs voor een bovennatuurlijk wezen dat letterlijk alle koninkrijken beheerst, maar een samenvattende weergave van hoe wereldse macht in handen ligt van vijandige mensen en structuren – in dat geval het Romeinse Rijk en zijn bondgenoten.

Paulus herinnert ons eraan dat de strijd van gelovigen zich richt tegen deze wereldse systemen:

Efeziërs 6:12 "Want wij hebben den strijd niet tegen vlees en bloed, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de geweldhebbers der wereld, der duisternis dezer eeuw, tegen de geestelijke boosheden in de lucht."

Met "geestelijke boosheden" worden hier niet onzichtbare geesten bedoeld, maar de onrechtvaardige ideologieën en machtsstructuren die overal in de samenleving aanwezig zijn.

Door te begrijpen dat de duivel een symbool is voor zulke machten, verleggen we onze focus van angst voor een fictieve, onzichtbare vijand naar de concrete opdracht om rechtvaardig te leven en te strijden tegen ongerechtigheid in de wereld.

Hoofdstuk 5

Het Oorspronkelijke Beeld van de Duivel

Het traditionele beeld van de duivel als een gevallen engel die sinds het begin der tijden de mensheid verleidt, is diepgeworteld in de kerkelijke leer en populaire cultuur. Toch laat de Bijbel zelf een ander beeld zien. Wanneer we de Schrift zonder deze overleveringen lezen, ontdekken we dat de duivel in eerste instantie geen vaste, bovennatuurlijke identiteit is, maar een beschrijving van tegenstand, laster of aanklacht.

Het Hebreeuwse woord *śātān* betekent eenvoudig “tegenstander” en wordt in het Oude Testament toegepast op mensen, groepen en soms zelfs op Gods engelen die als tegenstanders optreden in specifieke situaties. Het Griekse woord *diabolos* uit het Nieuwe Testament betekent “lasteraar” of “vals beschuldiger” en kan eveneens op mensen worden toegepast.

Het idee dat de duivel een zelfstandige, eeuwige macht is die bijna gelijk staat aan God, komt niet uit de Bijbel zelf maar uit de vermenging van Joodse geschriften met heidense mythologie. Door invloeden uit het Perzische dualisme en andere oude religies ontstond het beeld van een eeuwige strijd tussen goed en kwaad, een concept dat in strijd is met de Bijbelse boodschap dat God alleen heerst en geen gelijke heeft.

Wanneer we teruggaan naar de oorspronkelijke betekenis van deze termen, zien we dat de Bijbel de duivel niet voorstelt als een bijna almachtige vijand, maar als een beschrijving van alles en iedereen die zich tegen Gods plan verzet.

Hoe Kerkelijke Traditie het Duivelbeeld Veranderde

Na de opkomst van de vroege kerk begonnen theologen en kerkleraren steeds meer heidense denkbepelden te vermengen met de Bijbelse boodschap. Het beeld van een gevallen engel die nu als machtige vijand van God optreedt, werd versterkt door interpretaties die niet uit de oorspronkelijke teksten voortkwamen, maar uit overlevering en menselijke speculatie.

Tijdens de eerste eeuwen na Christus speelde ook de invloed van apocriefe en pseudepigrafische boeken een rol. Deze geschriften, die niet tot de canon van de Bijbel behoren, bevatten uitgebreide verhalen over hemelse oorlogen en gevallen engelen. Hoewel deze verhalen vaak als allegorie waren bedoeld, werden ze later letterlijk opgevat en als theologische waarheid verkondigd.

Daarnaast gebruikten kerkelijke leiders het idee van een machtige duivel als middel om mensen in angst en afhankelijkheid te houden. Door te onderwijzen dat de gelovige voortdurend bedreigd werd door een onzichtbare bovennatuurlijke vijand, konden zij de rol van de kerk als enige toevlucht en beschermingsmiddel versterken.

Het gevolg was dat veel Bijbelpassages door deze bril werden gelezen. Woorden als *satan* en *duivel* werden automatisch gezien als verwijzingen naar één specifieke entiteit, in plaats van naar het brede scala aan betekenissen dat ze oorspronkelijk hadden.

Door deze kerkelijke tradities is een beeld ontstaan dat ver afstaat van de oorspronkelijke Bijbelse boodschap: dat God soeverein is, dat alle machten Hem onderworpen zijn, en dat geen enkele tegenstander, menselijk of symbolisch, Zijn plan kan dwarsbomen.

Het Oude Testament over Satan en Tegenstand

Wanneer we het Oude Testament nauwkeurig lezen, zien we dat het woord šātān (satan) op uiteenlopende manieren wordt gebruikt, maar nooit als naam voor een opstandige bovennatuurlijke macht. Het verwijst eenvoudigweg naar een tegenstander, iemand die in de weg staat of tegensprekt.

In Numeri 22:22 wordt zelfs de engel van de HEERE een “satan” genoemd, omdat hij Bileam tegenhield:

Numeri 22:22 "Maar de toorn Gods ontstak, omdat hij ging; en de Engel des HEEREN stelde Zich in den weg hem tot een tegenstander."

Ook in 1 Koningen 11:14 wordt het woord gebruikt voor een menselijke vijand:

1 Koningen 11:14 "Toen deed de HEERE Salomo een satan opstaan, Hadad, den Edomiet; hij was uit het koninklijk zaad in Edom."

Hier gaat het niet om een gevallen engel, maar om een politieke tegenstander die door God Zelf werd opgewekt.

Deze voorbeelden maken duidelijk dat satan in het Oude Testament geen vaste titel is voor een kwaadaardig bovennatuurlijk wezen. Het is een beschrijvend woord dat kan slaan op iedereen – mens of boodschapper – die in een bepaalde situatie als tegenstander optreedt.

De zogenaamde “val van Lucifer” is eveneens een misinterpretatie. In Jesaja 14 wordt gesproken over de koning van Babel, die vanwege zijn hoogmoed en onderdrukking van andere volken ten val wordt gebracht. De term “morgenster” is poëtisch bedoeld, maar is later in de kerkgeschiedenis op de duivel toegepast, waardoor een hele theologie ontstond die in de oorspronkelijke tekst geen basis heeft.

Door terug te gaan naar de oorspronkelijke context, valt de mythe van een eeuwige strijd tussen God en een bijna even machtige tegenstander weg, en zien we dat God altijd de enige heerser is over alle machten en tegenstanders.

Het Nieuwe Testament over de Duivel en Satan

In het Nieuwe Testament komen de termen satan en duivel vaker voor, maar ook hier geldt dat ze niet altijd verwijzen naar één specifieke bovennatuurlijke entiteit. Het Griekse woord diabolos betekent letterlijk “lasteraar” of “vals beschuldiger” en wordt in verschillende contexten gebruikt, ook voor mensen.

Een duidelijk voorbeeld vinden we in 1 Timotheüs 3:11:

1 Timotheüs 3:11 "Desgelijks de vrouwen, dat zij eerbaar zijn, geen lasteraarsters (diabolos), matig, getrouw in alles."

Hier is diabolos duidelijk geen verwijzing naar een geestelijk wezen, maar naar mensen die lasteren.

Zelfs Jezus gebruikte het woord op deze manier toen Hij Judas Iskariot een “duivel” noemde:

Johannes 6:70 "Jezus antwoordde hun: Heb Ik niet u twaalfen uitverkoren? En een uit u is een duivel."

Het Nieuwe Testament laat zien dat satan en duivel vaak symbolisch worden gebruikt voor vijandschap, verraad, misleiding of aanklacht, zonder dat het per se over een bovennatuurlijk wezen gaat.

Wanneer we deze betekenis toepassen op bekende teksten zoals de verzoeking in de woestijn, zien we dat het niet noodzakelijk gaat over een bovennatuurlijk gesprek tussen Jezus en een gevallen engel. Het kan ook begrepen worden als een symbolische weergave van de verleidingen die elke Messiasfiguur kon tegenkomen: macht, roem en het afwijken van Gods weg voor eigen gewin.

Door het Nieuwe Testament in het licht van deze oorspronkelijke betekenissen te lezen, wordt duidelijk dat de strijd van de gelovige zich niet richt tegen een mythisch monster, maar tegen leugen, zonde, corruptie en onrecht – machten die altijd onder Gods heerschappij blijven.

De Overwinning van Christus op de Duivel

Een van de duidelijkste boodschappen van het Nieuwe Testament is dat Jezus Christus de macht van de duivel volledig heeft gebroken. Deze overwinning is geen toekomstige gebeurtenis, maar een volbracht werk dat al plaatsvond aan het kruis.

Hebreeën 2:14 zegt het zo:

Hebreeën 2:14 "Aangezien dan de kinderen vlees en bloed deelachtig zijn, zo is Hij ook desgelijks derzelve deelachtig geworden, opdat Hij door den dood te niet doen zou dengene die het geweld des doods had, dat is, den duivel."

Door Zijn dood heeft Jezus de macht die de duivel had – de macht van de dood en aanklacht – volledig vernietigd. De “duivel” in Bijbelse zin is de aanklager, de macht die mensen in slavernij houdt door schuld en angst.

Kolossenzen 2:15 benadrukt hetzelfde:

Kolossenzen 2:15 "En de overheden en de machten uitgetogen hebbende, heeft Hij die in het openbaar tentoongesteld, en heeft door hetzelfde over hen getriomfeerd."

Jezus' overwinning was totaal. Geen enkele macht – of die nu politiek, religieus, moreel of symbolisch is – kan nog aanspraak maken op de positie van ultieme vijand. Alle vijanden zijn reeds onderworpen aan Christus.

Dit betekent dat gelovigen niet hoeven te leven in angst voor een voortdurende strijd met een bovennatuurlijke tegenstander. De Bijbelse strijd is het weerstaan van verleiding, zonde en onrecht, in de wetenschap dat de beslissende overwinning al behaald is.

De Duivel als Symbool voor Wereldse Machten

Wanneer we het Bijbelse gebruik van de termen duivel en satan bestuderen, zien we dat ze vaak staan voor wereldse machten, politieke systemen en religieuze structuren die zich tegen God en Zijn volk verzetten. Deze machten werken door mensen en instituties, niet door een onzichtbare bovennatuurlijke heerser.

In Openbaring 12 en 13 wordt dit duidelijk gemaakt door de beeldspraak van de draak en het beest. Deze symbolen verwijzen naar wereldrijken en regeringen die de macht uitoefenen over de naties. De draak geeft macht aan het beest – een profetische manier om te laten zien hoe politieke en religieuze systemen elkaar versterken in hun verzet tegen God.

Dit sluit aan bij Lukas 4:6, waar de duivel tegen Jezus zegt:

Lukas 4:6 "En de duivel zeide tot Hem: Ik zal U al deze macht en hun heerlijkheid geven; want zij is mij overgegeven, en ik geef ze wien ik wil."

In de context van de eerste eeuw verwijst dit niet naar een geestelijk opperwezen dat alle naties regeert, maar naar het Romeinse Rijk en zijn heerschappij, die inderdaad macht en rijkdom kon geven aan wie het wilde.

Ook Paulus legt uit dat de strijd van gelovigen niet primair is tegen individuele mensen, maar tegen de structuren die de duisternis in stand houden:

Efeziërs 6:12 "Want wij hebben den strijd niet tegen vlees en bloed, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de geweldhebbers der wereld, der duisternis dezer eeuw, tegen de geestelijke boosheden in de lucht."

“Geestelijke boosheden” verwijst hier niet naar zwevende demonen, maar naar ideologieën, corrupte systemen en onrechtvaardige wetten die de samenleving beheersen.

Door te begrijpen dat de duivel in de Bijbel vaak staat voor zulke wereldse machten, verschuift onze focus van angst voor een fictieve tegenstander naar het werkelijke geestelijke gevecht: leven naar Gods wetten en het weerstaan van onrecht in de wereld.

Hoofdstuk 6

Misverstanden over de Oorsprong van de Duivel

Een van de grootste misverstanden binnen de christelijke traditie is het idee dat de duivel ooit een hoge engel in de hemel was, die in opstand kwam tegen God en sindsdien als een machtige tegenstander de wereld beheerst. Dit beeld is niet afkomstig uit de oorspronkelijke Bijbelse teksten, maar is in de loop van eeuwen gevormd door kerkelijke tradities en de invloed van heidense mythologie.

De Bijbel laat echter zien dat het woord satan eenvoudigweg “tegenstander” betekent en dat duivel “lasteraar” of “vals beschuldiger” inhoudt. Beide woorden worden zowel in het Oude als het Nieuwe Testament vaak gebruikt voor mensen en menselijke systemen, en niet uitsluitend voor een vermeend bovennatuurlijk wezen.

De oorsprong van het idee van een gevallen engel komt voor een groot deel voort uit een verkeerde lezing van Jesaja 14 en Ezechiël 28. In deze hoofdstukken worden respectievelijk de koning van Babel en de vorst van Tyrus aangesproken. De gebruikte poëtische taal en beeldspraak werden later door theologen op de duivel toegepast, waardoor een nieuwe, niet-Bijbelse theologie ontstond.

Daarnaast hebben invloeden uit het Perzische dualisme – het geloof in twee eeuwige, tegengestelde machten – bijgedragen aan het populaire beeld van een eeuwige strijd tussen God en de duivel. Dit staat haaks op de Bijbelse leer dat God almachtig is en geen gelijke heeft.

Door terug te keren naar de oorspronkelijke context van deze teksten, ontdekken we dat de zogenaamde “oorsprong van de duivel” in werkelijkheid een samenstelling is van menselijke traditie, mythevorming en verkeerd toegepaste Schriftgedeelten.

Hoe Kerkelijke Tradities het Beeld van de Duivel Vormen

Vanaf de eerste eeuwen van de kerkgeschiedenis begonnen leiders en theologen het Bijbelse begrip van satan en duivel te vermengen met mythische en filosofische ideeën uit de omringende culturen. Deze vermenging zorgde ervoor dat de duivel steeds meer werd voorgesteld als een zelfstandig, persoonlijk en bovennatuurlijk wezen dat al eeuwenlang tegen God strijdt.

Invloeden uit het Griekse en Romeinse denken, maar ook uit het Perzische Zoroastrisme, brachten het concept van een eeuwige tweestrijd tussen licht en duisternis, goed en kwaad, in de christelijke leer. Hoewel de Bijbel nergens leert dat er een macht bestaat die kan wedijveren met God, werd dit idee toch onderdeel van de kerkelijke traditie.

Middeleeuwse theologie, kunst en literatuur versterkten dit beeld verder. Preken, toneelstukken en schilderijen stelden de duivel voor als een angstaanjagend figuur met hoorns, staart en drietand. Deze voorstelling had weinig te maken met de Schrift, maar des te meer met de behoefte van kerkelijke autoriteiten om mensen in angst te houden.

Door het dreigbeeld van een machtige duivel konden kerkleiders zich positioneren als de enige bescherming tegen deze vijand. Angst werd zo een instrument van controle. De gelovigen werden niet geleerd dat Christus de overwinning al had behaald, maar dat zij voortdurend bedreigd werden door een onzichtbare vijand die alleen door de kerk kon worden weerstaan.

Dit alles heeft ertoe geleid dat veel mensen tot op de dag van vandaag het idee hebben dat de duivel een bijna even machtige tegenstander van God is – een opvatting die niet uit de Bijbel zelf, maar uit eeuwen van menselijke traditie voortkomt.

Wat het Oude Testament Echt Leert over Satan

In het Oude Testament wordt het Hebreeuwse woord *śātān* gebruikt voor “tegenstander” of “tegenovergestelde partij”. Het is geen eigennaam en verwijst niet automatisch naar een bovennatuurlijke vijand. De context bepaalt altijd over wie of wat het gaat.

Een duidelijk voorbeeld vinden we in Numeri 22:22, waar de engel van de HEERE wordt beschreven als een satan voor Bileam:

Numeri 22:22 "Maar de toorn Gods ontstak, omdat hij ging; en de Engel des HEEREN stelde Zich in den weg hem tot een tegenstander."

Ook in 1 Koningen 11:14 gaat het om een menselijke tegenstander:

1 Koningen 11:14 "Toen deed de HEERE Salomo een satan opstaan, Hadad, den Edomiet; hij was uit het koninklijk zaad in Edom."

Deze teksten laten zien dat het woord satan zowel op hemelse boodschappers als op mensen toegepast kan worden, afhankelijk van de situatie.

Een van de meest verkeerd begrepen passages is Jesaja 14, waar wordt gesproken over de “morgenster” die uit de hemel is gevallen. De context maakt echter duidelijk dat dit over de koning van Babel gaat en niet over een gevallen engel. Hetzelfde geldt voor Ezechiël 28, waar de vorst van Tyrus wordt aangesproken. Beide hoofdstukken gebruiken poëtische en beeldende taal om hoogmoedige heersers aan te klagen, niet om een mythische duivel te beschrijven.

Door deze teksten in hun oorspronkelijke context te lezen, verdwijnt het idee van een eeuwige, bijna-gelijke vijand van God. In plaats daarvan zien we dat God soeverein is en dat elke tegenstander – of menselijk, of boodschapper, of systeem – slechts kan handelen binnen de grenzen die God stelt.

De Duivel in het Nieuwe Testament

In het Nieuwe Testament komen de woorden satan en duivel vaker voor, maar ook hier blijft de oorspronkelijke betekenis overeind: satan betekent “tegenstander” en diabolos betekent “lasteraar” of “vals beschuldiger”. Net als in het Oude Testament worden deze termen niet uitsluitend gebruikt voor een bovennatuurlijk wezen.

Een voorbeeld vinden we in 1 Timotheüs 3:11:

1 Timotheüs 3:11 "Desgelijks de vrouwen, dat zij eerbaar zijn, geen lasteraarsters (diabolos), matig, getrouw in alles."

Hier is diabolos duidelijk een beschrijving van mensen die kwaadspreken, niet van een geestelijk wezen.

Ook Jezus gebruikt de term op deze manier wanneer Hij Judas Iskariot aanspreekt:

Johannes 6:70 "Jezus antwoordde hun: Heb Ik niet u twaalfen uitverkoren? En een uit u is een duivel."

Verder zien we dat passages zoals de verzoeking van Jezus in de woestijn vaak symbolisch worden gelezen. In plaats van een letterlijk gesprek met een gevallen engel, kan het worden opgevat als een profetisch beeld van de verleidingen die Jezus moest weerstaan: macht, rijkdom en het verlaten van Gods weg voor eigen voordeel.

Paulus benadrukt bovendien dat de strijd van gelovigen zich richt tegen onrechtvaardige systemen en ideologieën, niet tegen een op zichzelf staande bovennatuurlijke vijand.

Wanneer het Nieuwe Testament op deze manier gelezen wordt, verdwijnt het idee van een eeuwige strijd tussen twee bijna gelijke machten. Er blijft slechts één almachtige Heer over – Jezus Christus – die alle vijanden, in welke vorm dan ook, heeft overwonnen.

Christus' Overwinning op de Duivel

Het Nieuwe Testament laat onmiskenbaar zien dat Jezus Christus de duivel heeft overwonnen. Deze overwinning vond plaats aan het kruis en werd bevestigd door Zijn opstanding uit de dood. Daarmee werd de macht van de aanklager, de tegenstander, definitief gebroken.

Hebreeën 2:14 zegt het zo:

Hebreeën 2:14 "Aangezien dan de kinderen vlees en bloed deelachtig zijn, zo is Hij ook desgelijks derzelve deelachtig geworden, opdat Hij door den dood te niet doen zou dengene die het geweld des doods had, dat is, den duivel."

Door Zijn offer nam Jezus de macht weg van alles wat mensen in slavernij houdt door angst voor de dood. De duivel in Bijbelse zin is de aanklager, de macht van de zonde en de dood, maar die macht is nu ontnomen.

Kolossenzen 2:15 benadrukt dit nog eens:

Kolossenzen 2:15 "En de overheden en de machten uitgetogen hebbende, heeft Hij die in het openbaar tentoongesteld, en heeft door hetzelfde over hen getriomfeerd."

Deze overwinning betekent dat gelovigen niet hoeven te leven in angst voor een voortdurende strijd met een machtige vijand. Het geestelijke gevecht gaat nu om het weerstaan van zonde, leugen en onrecht, in de zekerheid dat de beslissende slag al gewonnen is.

Christus is Heer over alles. Geen politieke macht, geen religieus systeem, geen persoonlijke vijand en geen beschuldiging kan standhouden tegen Hem die voor eeuwig regeert.

De Duivel als Symbool voor Wereldse Machten

Wanneer we de Schrift zorgvuldig lezen, zien we dat de duivel vaak staat voor de wereldse machten en systemen die zich tegen God verzetten. Deze machten werken via mensen, instituties, politieke structuren en religieuze organisaties. Ze vormen samen het georganiseerde verzet tegen Gods wetten en Zijn volk.

In Openbaring 12 en 13 wordt dit verbeeld met de draak en het beest. Deze symbolen verwijzen naar aardse rijken en regeringen die hun macht ontleen aan onderdrukking, uitbuiting en afgoderij. De draak geeft zijn macht aan het beest, wat laat zien hoe politieke en religieuze systemen elkaar versterken in hun rebellie tegen God.

Lukas 4:6 geeft ons een belangrijk inzicht in deze symboliek:

Lukas 4:6 "En de duivel zeide tot Hem: Ik zal U al deze macht en hun heerlijkheid geven; want zij is mij overgegeven, en ik geef ze wien ik wil."

In de historische context verwijst dit niet naar een kosmische heerser over alle naties, maar naar de feitelijke machtstructuren van het Romeinse Rijk, die daadwerkelijk koningen en heersers aanstelden naar eigen wil.

Efeziërs 6:12 bevestigt dat onze strijd zich richt tegen deze structuren:

Efeziërs 6:12 "Want wij hebben den strijd niet tegen vlees en bloed, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de geweldhebbers der wereld, der duisternis dezer eeuw, tegen de geestelijke boosheden in de lucht."

Met "geestelijke boosheden" worden hier geen zwevende demonen bedoeld, maar ideologieën, politieke systemen en wetten die tegen Gods orde ingaan.

Door de duivel te begrijpen als een symbool voor deze wereldse machten, verschuift de focus van angst voor een mythische tegenstander naar de daadwerkelijke roeping van de gelovige: standhouden in gerechtigheid, Gods geboden bewaren, en weigeren zich te onderwerpen aan het systeem dat tegen Hem ingaat.